Dosarul nr. 3-4050/2024;
2-24099787-12-3-05092024;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

13 martie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Negurița Veaceslav
Grefier Vrancean Natalia

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul Morari Anatoli împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

La 05.09.2024 Morari Anatoli s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, prin Extrasul din Ordin nr. 135/ps. din 19.03.2024 la 29.03.2024 a încetat raportul de serviciu din cadrul***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Prin Certificatul nr. 35/34-20/1184 din 17.04.2024, întocmit de către ***** s-a constat că, vechimea totală în muncă realizată de către reclamant este de 25 ani 07 luni 25 zile, inclusiv certificatul nr. 05 din 29.03.2024 întocmit de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care prezintă suma drepturilor bănești pentru stabilirea pensiei primite în perioada de activitate în cadrul acestei subdiviziuni, luna martie 2023 - februarie 2024, în total suma de 235625,52 lei.

La 20.05.2024 reclamantul sa adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale ***** (CTAS *****) cu cererea nr. 23/2024/1401 prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu 29.03.2024, în baza art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) și art.44 din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 1, pct. 2, pct.3, pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Menționează că, la cerere cu privire la stabilirea pensiei a anexat toate actele necesare care confirmă vechimea în muncă realizată de reclamant care constituie 25 ani 07 luni 25 zile, inclusiv, certificatul nr. 05 din 29.03.2024 întocmit de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care prezintă suma drepturilor bănești primite în perioada de activitate în cadrul acestei subdiviziuni, luna martie 2023 - februarie 2024, 235625,52 lei primită în perioada enunțată, adică cele 12 luni necesare pentru determinarea cuantumului pensiei precedente concedierii.

Evidențiază faptul că, în cele 12 luni precedente eliberării din serviciu a primit suma totală de 235625,52 lei care este reflectată în certificatul de soldă de către instituția de forță responsabilă de plățile respective, nemijlocit și de achitarea salariului reclamantului.

Reiterează că, din sumele primite și reflectate în Certificatul nr.05 din 29.03.2024 întocmit de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră anexat la cererea de stabilire a pensiei au fost reținute și achitate contribuții individuale obligatorii la stat.

Relevă că, din documentele prezentate la CTAS *****, urma să i se stabilească pensia pentru vechime în muncă în proporție de 50% pentru o vechime în muncă realizată de 25 ani, în mărime de 9.817,73 lei.

La 11.07.2024 reclamantul a luat cunoștință cu Decizia CTAS ***** privind stabilirea pensiei nr.23/2024/16367, conform căreia a constatat că, cuantumul pensiei este stabilit începând cu 30.03.2024 în mărime de 7701,48 lei. Cu Decizia menționată, prin care organul de asigurări sociale i-a determinat cuantumul pensiei în mărime de 7701,48 lei, reclamantul nu este de acord, deoarece constată că i-a fost diminuat considerabil cuantumul pensiei.

Observă că, din Decizia privind stabilirea/recalcularea pensiei i-a fost calculat cuantumul pensiei din suma totală de 184835,54 lei, dar nu din solda menționată în Certificatul nr. 05 din 29.03.2024 întocmit de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prezentat și anexat la cerere, care reflectă suma totală de 235625,52 lei.

Nefiind de acord cu Decizia organului de asigurări sociale, la 02.08.2024 cu nr. M-4185/24, reclamantul a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat:

1. Anularea Deciziei de stabilirea/recalcularea pensiei nr. 23/2024/16367 emisă de către CTAS ***** ca fiind una ilegală și abuzivă.

2. Emiterea unei Decizii prin care să se recalculeze pensia pentru vechime în muncă începând cu 30.03.2024, în proporție de 50%, din suma totală primită de 235625,52 lei, cu includerea tuturor sumelor primite înainte de concediere din care au fost reținute și achitate contribuții individuale de stat obligatorii în perioada, martie 2023 - februarie 2024.

3. Calcularea cuantumului pensiei începând cu 30.03.2024 în mărime de 9.817,73 lei, inclusiv indexarea de la 01.04.2024, în cuantum de - 10,406,79 lei.

La 20.08.2023, reclamantul a recepționat răspunsul CNAS nr.4185/24 din 13.08.2024 la cererea prealabilă nr. M-41.85/24 din 13.08.2024, prin care i s-a refuzat în recalcularea pensiei menținând în vigoare Decizia CTAS ***** privind stabilirea pensiei în mărime de 7701,48 lei.

Nefiind de acord cu Decizia 23/2024/16367 emisă de către CTAS ***** și cu răspunsul

Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-4185/24 din 13.08.2024, în temeiul art. 189 al Codului administrativ, reclamantul a înaintat prezenta acțiune.

Consideră reclamantul că, prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cerințele înaintate, i-a fost încălcat dreptul la proprietate garantat de art.46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor §1. Art.6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, cât și art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 al Convenției.

Notează că, conform art.53 alin. L) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într- un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal al unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Făcând referire la prevederile art. art. 17; 189; 206; 208; 209 Cod administrativ; art. 118 Cod de procedură civilă, reclamantul consideră că Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale ***** și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cerințele sunt ilegale, ca fiind emise contrar prevederilor legii, din următoarele motive.

Prin Extrasul din Ordin nr.l35/ps. din 19.03.2024 reclamantul a încetat raportul de serviciu din cadrul***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie de la 29.03.2024.

Ca urmare, inter alia, de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a fost emis certificatul de soldă care demonstrează faptul că în ultimul an de activitate pentru calcularea cuantumului pensiei suma primită de către reclamant este de 235625,52 lei, din care, după părerea reclamantului, urma să-i fie stabilit cuantumul pensiei.

Menționează că, din conținutul certificatului de soldă se conchide că, contrar prevederilor art.44 din Legea nr.l544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. l -pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, nu au fost incluse plățile sumelor pentru sporul pentru munca de noapte în sumă achitate în ultimul an de activitate, plăți care nu poartă caracter compensatoriu.

Notează că, potrivit art.44 alin.(2) din Legea nr.l544/1993, pensia se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Conform p. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 (cu completările și modificările ulterioare, în vigoare de la 29.12.2018), pensiile persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere,

precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Specifică că, punctul 3 al. (1) al aceleiași Hotărâri prevede că, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sânt acordate permanent.

Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii.

Se consideră plăți compensatorii:

- compensația pentru concediul nefolosit;
- compensația în schimbul rației alimentare;
- compensația în schimbul echipamentului;
- compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății;
- compensația pentru închirierea spațiului locativ;
- indemnizațiile de transfer;
- plățile de asigurare;
- indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;
- indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne;
- majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender;
- plățile stimulatorii cu caracter unic, acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sîrguincîoasă;
- pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Astfel invocă că, legislatorul a indicat în mod expres și exhaustiv care sunt plățile compensatorii care nu se includ la calcularea pensiei, iar așa plăți cum sunt sumele pentru sporul pentru munca de noapte în sumă de 1040,32 lei, ore muncite supraprogram 35728,95 lei, stimularea unică în sumă de 8936,36 lei și premiul anual în sumă de 5084,25 lei, achitate în ultimul an de activitate nu sunt incluse ca fiind exceptate (A lăsa deoparte, a nu cuprinde, a nu socoti).

Concomitent menționează că, Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, are ca obiect de reglementare stabilirea unui sistem unitar de salarizare în sectorul bugetar și reprezintă un cadru general ce cuprinde principiile, regulile și procedurile de stabilire a drepturilor salariate în raport cu ierarhia funcțiilor din sectorul bugetar.

Atrage atenția că în temeiul Legii nr.270/2018 a fost salarizat și a primit sumele reflectate în certificatele de soldă pentru stabilirea pensiei, din care urmează a fi determinat cuantumul pensiei în temeiul art.44 din Legea nr. 1544/1993 și pct.1-4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994.

Reține faptul că, nu se iau în calculul pensiei doar sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii, dar nu și plățile primite pentru sporul pentru munca de noapte, sporul pentru munca efectuată supraprogram, premiile, stimularea unică, din care s-au reținut nemijlocit contribuțiile sociale de stat.

Face trimitere la hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 09.06.2014, care indică expres că prin aderarea la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta respectarea și apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale, proclamate de Convenție, tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa. În acest sens, CSJ menționează că sarcina primordială cu privire la aplicarea prevederilor Convenției Europene revine instanțelor naționale.

Astfel relevă că, la judecarea cauzelor, instanțele de judecată trebuie să verifice dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicate și care prevede drepturi și libertăți proclamate de Convenția Europeană, sânt compatibile cu prevederile acesteia.

Notează că, în sensul art.46 din Convenția Europeană, hotărîrile CEDO au forță obligatorie, în conformitate cu prevederile acestui articol, înaltele părți contractante s-au angajat să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți. Adică, interpretările CEDO cuprinse în hotărîrile sale, adoptate în privința Republicii Moldova, sânt obligatorii pentru instanțele judecătorești.

Totodată, instanțele judecătorești, în scopul respectării drepturilor omului și a libertății fundamentale, urmează să ia în considerare și jurisprudența CEDO stabilită în hotărîrile sale în raport cu alte state - părți la Convenția Europeană. în această ordine de idei, instanțele judecătorești vor aplica jurisprudența CEDO în cazul în care circumstanțele cauzei ce se examinează sînt similare circumstanțelor care au fost examinate de către CEDO și asupra cărora aceasta s-a pronunțat.

Concluzionează că, la calcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă urmează a fi incluse sumele bănești precum și plățile sumelor după cum urmează: sporul pentru munca de noapte în sumă de 1040,32 lei, ore muncite supraprogram în sumă de 35728,95 lei, stimularea unică în sumă de 8936,36 lei și a premiului anual în primit în sumă de 5084,25 lei.

Respectiv consideră că, pensia pentru vechime în muncă, urma a fie determinată începând cu 29.03.2024, în proporție de 50%, din suma totală primită de 235625,52 lei (cu includerea tuturor sumelor primite înainte de concediere), în mărime de 9.817,73 lei, inclusiv indexată de la 01.04.2024 - în cuantum de 10.406,79 lei.

Explică că, formula de calcul a pensiei, în temeiul pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, este următoarea: 235625,52 lei : 12 luni = 19.635,46 lei x 50% = 9.817,73 lei + 589,0638 (indexarea) = 10.406,79 lei.

Astfel, având în vedere circumstanțele invocate și în baza art. 47 din Constituția Republicii Moldova; art.22 din Declarația Universală a Drepturilor Omului; art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită; art.9 din Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale, și Culturale, cât și din perspectiva dreptului de proprietate garantat prin dispozițiile art.46 din Constituție și art. 1 Protocolul lai CEDO, art. 189, 209 alin.l lit. b), 211, 212, 216, 221, 224 alin.l lit. b) ale Codului administrativ, art. 44 al Legii nr. 1544/1993 și pct. 1 - 4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, art. 166, 167, 277, 278 CPC, solicită partea reclamantă:

1. Admiterea cererii.
2. Anularea Decizia CTAS ***** nr.23/2024/16367, ca fiind una ilegală.
3. Anularea răspunsului CNAS nr.4185/24 din 13.08.2024, ca fiind unul ilegal (răspunsul la cererea prealabilă).
4. Obligarea organul de asigurări sociale să emită un act administrativ favorabil privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă dlui Morari Anatoli prin includerea în calculul pensiei a tuturor plăților primite pentru 12 luni precedente concedierii reflectate în Certificatele de soldă - din suma totală de 235625,52 lei.
5. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă începând cu 29.03.2024, în proporție de 50%, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 235625,52 lei din care au fost reținute și achitate contribuții individuale de stat obligatorii, în mărime de 9.817,73 lei, inclusiv cu indexarea de la 01.04.2024, cuantumul căreia constituie 10.406,79 lei.

Poziția participanților la proces.

Reclamantul Morari Anatoli, fiind prezent în ședința de judecată a susținut acțiunea integral și a solicitat admiterea integrală a acesteia.

Reprezentantul pârâtului din cadrul CNAS, fiind citat legal, din motive neîntemeiate nu s-a prezentat în ședință de judecată, în legătură cu ce instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

La 24.01.2025, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), din partea autorității publice pârâte, Casa Națională de Asigurări Sociale, a parvenit referință pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, partea pârâtă a menționat că, potrivit prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu si solda (câștigul), eliberate de organele abilitate. Instituțiile de forță fiind organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești, pentru fiecare beneficiar de pensie.

În conformitate cu art. 2 al Legii nr. 1544/1993 militarilor, persoanelor din corpul de comandă si din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Indică că, la 20.05.2024 reclamantul s-a adresat cu cererea nr. 23/2024/1401 la CTAS *****, privind stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993, având în vedere că începând

cu 29.03.2024 a demisionat din cadrul Inspectorului General al Poliției de Frontieră -*****, în legătură cu împlinirea vechimii în serviciu. În urma examinării dosarului personal si a actelor confirmative anexate, la 11.06.2024 organul de asigurări sociale a emis Decizia 23/2024/16367 privind stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu în temeiul căreia Morari Anatoli beneficiază de aceasta conform art. 13 lit. a) al Legii prenotate începând cu 30.03.2024 în proporție de 50% din suma soldei.

La 02.08.2024 reclamantul a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă Decizia privind stabilirea pensiei nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024, invocând că, la stabilirea pensiei i s-a diminuat considerabil cuantumului pensiei.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 4185/24 din 13.08.2024, cererea prealabila a reclamantului a fost respinsă, comunicându-i următoarele motive:

Conform art.44 alin. (2) al Legii 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și pct.1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontiera, colaboratorilor Centrului National Anticoruptie și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, cuantumul pensiei se calculează din: sal anul funcției, salariul pentru gradul militar sau special., sporul procentual pentru vechime în munca, primite înainte de concediere, precum si din media lunară a altor recompense, plăti, sporuri si suplimente, primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii si a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Relevă că, la calcularea cuantumului pensiei, se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent. Evidențiem faptul, că sumele plătite pentru concediile de odihna anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporara de muncă, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

Totodată, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la 1 pana la 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună și se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Referitor la admiterea cerinței reclamantului, partea pârâtă o consideră neîntemeiată deoarece în conformitate cu prevederile pct. 3 a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în serviciu, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și

suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

Consideră că, reclamantul a interpretat eronat sintagma din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 "în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent" ori, remunerarea pentru orele suplimentare pentru orele de serviciu nu este acordată permanent. Remarcă faptul că, odată cu intrarea în vigoare la 01.12.2018 a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare, au fost abrogate actele normative cu privire la salarizarea în sectorul bugetar și a militarilor, efectivului de trupă și corpului de comanda angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice.

Respectiv notează că, Legea nr. 270/2018 prevede un sistem nou de stabilire a salariului precum o alte noțiuni privind componentele salariului lunar și plățile suplimentare decât cele reglementate în Legea nr. 1544/1993 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Menționează că, potrivit art. 10 alin. (1) și (2) al Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (în vigoare din 01.12.2019):

(1) salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) Partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;

b) Partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanță; sporuri cu caracter specific.

(2) suplimentar la cele menționate la alin.(l), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca în noapte si/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau zilele de repaus; supliment pentru participarea în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul unității bugetare în care este angajat; premii unice; premiul anual.

Ține să menționeze că, la setul de acte (cererea privind stabilirea pensiei) a fost anexat inclusiv și Certificatul nr. 5 din 29.03.2024 privind plata soldei lunare și ajutorul material pentru calcularea pensiei a***** a IGPF al MAI, în temeiul acestuia s-a efectuat calcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă a reclamantului.

Atrage atenția că, în cuantumul pensiei au fost incluse în calcul sumele reflectate în certificatul enumerat supra, cu excepția sumelor - Spor pentru munca de noapte (1040,32 lei), - Ore supra program (35728,95 lei), - Stimularea unica (8936,36 lei), - Premiul anual (5084,25 lei). Remarcăm faptul că, suma plăților sus indicate nu se ia în calculul cuantumului pensiei, deoarece nu se încadrează în plăti cu caracter permanent.

Complementar face trimitere la constatările instanțelor de judecată reflectate prin Decizia nr. 3a-1283/23 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău din 06.01.2024 referitor la examinarea apelului depus de avocat în interesele apelantului Țepordei Oleg, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rășcani) nr. 3-2822/22 din 16.05.2023, din care se deduce, printre altele că, plățile de retribuire a muncii de

noapte, a muncii suplimentare și a concediului suplimentar nu se încadrează în plăți cu caracter permanent, și Decizia nr. 3a-329/22 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău din 05.10.2022 referitor la examinarea apelului depus de avocat în interesele apelantului Cocarcea Artur, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rascani) nr. 3-2109/21 din 23.12.2021 din care se deduce că, plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile) nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților și suplimentelor primite în ultimul an de serviciu (pct. 3 a Legii 78/194) și nu se încadrează în acele tipuri de drepturi bănești stabilite de legislator care se iau în considerație la stabilirea pensiei potrivit Legii 1544/1993.

Astfel consideră partea pârâtă că, temei de anulare a refuzului în recalcularea pensiei pentru vechime în serviciu emis de CTAS ***** prin nr. Decizia 23/2024/16367 din 11.06.2024 si a răspunsului CNAS nr. 4185/24 din 13.08.2024, nu este.

Aprecierea instanței.

Examinând acțiunea depusă, ascultând explicațiile ambelor părți, studiind probele administrate în ansamblul și interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea reclamantului Morari Anatoli împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, este **admisibilă** și urmează a fi **admisă parțial** din următoarele considerente.

Circumstanțe privind admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului ;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ

IV. respectarea procedurii prealabile

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Din actele cauzei, înscrisurile dosarului și explicațiile participanților la proces s-a constatat că, prin decizia CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024 reclamantului Morari Anatoli i s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă, începând cu 30.03.2024, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, în baza art. 13), lit. a) al Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Pentru stabilirea pensiei în temeiul Legii nr. 1544/1993, a fost prezentat certificatul nr. 5 din 29.03.2024 eliberat de ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la solda lunară și ajutorul material pentru calcularea pensiei. În cuantumul pensiei au fost luate în calcul sumele reflectate în certificat, cu excepția mai multor sume (sporuri) cu care reclamantul nu este de acord, invocând că, la stabilirea pensiei i s-a diminuat cuantumului acesteia.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în contestare și obligare.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, (1) Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, (1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art.17 al Codului administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În speță, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea deciziei CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024 și deciziei de refuz nr. 4185/24 din 13.08.2024 emisă de CNAS în procedură prealabilă, și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită în privința lui Morari Anatoli actul administrativ individual favorabil și recalcularea pensiei.

În privința primei condiții de admisibilitate se constată că actele contestate sunt acte administrative individuale defavorabile deoarece, prin acestea la stabilirea pensiei reclamantului nu i-au fost luate în calcul mai mule sume (sporuri), care în opinia sa i-a diminuat cuantumului pensiei.

Competența pentru examinarea prezentei cereri, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

În privința respectării procedurii prealabile, instanța reține că, conform art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Alin. (3) al articolului citat, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform prevederilor art. 165 alin. (1), (2) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Daca autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. (2) Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției.

La 02.08.2024 reclamantul s-a adresat pârâtului cu o cerere prealabilă, răspunsul CNAS nr. 4185/24 a fost emis la 13.08.2024 (f.d. 11 din dosar administrativ), iar acțiunea a fost depusă în instanță la 05.09.2024 (f.d. 3-11), astfel instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă.

Circumstanțele privind fondul cauzei.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice

poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art.10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.206 alin.(1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Starea de fapt denotă că, prin ordinul IGPF nr. 135/ps din 19.03.2024 s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special, Morari Anatoli, de la 29.03.2024, în baza art.38 alin.(l) lit. c) al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI nr.288/2016 - după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, dispunându-se achitarea indemnizației unice în conformitate cu art.49 alin.(3) al aceleiași legi (f.d. 1 din dosar administrativ)

Prin Certificatul nr. 5 din 29.03.2024 întocmit de către ***** a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră s-a constat că, vechimea totală în muncă realizată de către Morari Anatoli este de 25 ani, 07 luni, 25 zile (f.d. 3-6 din dosar administrativ)

La 20.05.2024 reclamantul a depus la CTAS ***** cerere pentru stabilirea pensiei. (f.d. 2 din dosar administrativ)

Prin decizia CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024, reclamantului Morari Anatoli i-a fost stabilit cuantumul pensiei începând cu 30.03.2024, în suma de 7701,48 lei.

Nefiind de acord cu decizia CTAS ***** din 11.06.2024, reclamantul la 02.08.2024 a înaintat cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d. 9-10 din dosar administrativ)

Prin răspunsul CNAS nr. 4185/24 din 13.08.2024, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 11-12 din dosar administrativ)

Astfel, nefiind de acord cu decizia CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024 și decizia nr. 4185/24 din 13.08.2024, emisă de CNAS în procedura prealabilă, reclamantul Morari Anatoli, la 05.09.2024 a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată (f.d.3-11).

Potrivit Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului

Afacerilor Interne nr.288 din 16.12.2016, este definită noțiunea de funcționar public cu statut special - persoană angajată în cadrul aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne, în autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea acestuia, care deține grade speciale și exercită sarcini ce țin de competența entității din care face parte, în conformitate cu legislația în vigoare.

Conform art. 5 din Legea nominalizată, activitatea funcționarului public cu statut special se desfășoară exclusiv în baza legii și pentru executarea acesteia, în interesul persoanei și al comunității, potrivit principiilor profesionalismului, confidențialității, integrității profesionale și loialității, stabilității în funcția publică, colaborării și cooperării, imparțialității și nediscriminării, transparenței, obiectivității, eficienței, responsabilității și subordonării ierarhice.

Potrivit art. 44 alin. (1) al Legii nr. 1544/1993 **pensia pentru militarii** care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor **se calculează din solda acestora.**

(2) Pensia pentru persoanele menționate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, **cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice** în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciar, stabilesc următoarele.

Pct. 2 al HG 78/1994 prevede că, pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Național Anticorupție și ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi bănești: pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) - din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară **a altor recompense, plăti, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.**

Potrivit pct. 3 din HG nr.78/1994, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor **se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care**, conform legislației în vigoare, **sînt acordate permanent.**

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și **plățile compensatorii**.

Se consideră plăți compensatorii:

- compensația pentru concediul nefolosit;
- compensația în schimbul rației alimentare;
- compensația în schimbul echipamentului;
- compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății;
- compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer;
- plățile de asigurare;
- indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;
- indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender;
- **plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile)** acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sîrguincioasă;
- pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Instanța apreciază că, autoritatea corect a exclus din calculul sumelor primite pentru ultimele 12 luni: (premiul anual 5084,25 lei) și stimularea unică (6900,00 lei) întrucât acestea au un caracter unic și sunt indicate expres în pct. 3 al HG nr. 78/1994 (f.d. 7 din dosar administrativ).

Totodată plățile/sporurile pentru: munca de noapte (1040,32 lei); ore supraprogram (35728,95 lei din Certificatul nr. 5 - **f.d. 7 din dosar administrativ)** - reprezintă plăți efectuate pentru munca prestată suplimentar, în temeiul unor ordine ale angajatorului ce constituie un acord de muncă suplimentar la contractul de muncă de bază. Prin urmare, aceste plăți (spor pentru munca de noapte/ore supraprogram) **poartă un caracter permanent,** până la întreruperea muncii suplimentare, care poate dura o anumită perioadă de timp în dependență de necesitățile angajatorului.

Instanța consideră relevantă speței cauza Gaygusuz versus Austria (1996), potrivit căreia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că ''pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 al Convenției pentru drepturile omului" și se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului.".

În speța Akdeejeva versus Letonia (2007), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul leton la despăgubiri, stabilind că a fost încălcat articolul 6 din Convenția drepturilor omului și articolul 1 din Protocolul 1, în cazul în care se procedează la recalcularea în minus a pensiei, dat fiind că este vorba despre un drept câștigat.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Art. 143 alin.(3) Cod administrativ prevede că, dacă la emiterea unui act administrativ individual de acordare a prestațiilor sociale legislația nu a fost corect aplicată sau s-a pornit de la o stare de fapt care s-a dovedit a fi incorectă și prin aceasta, în mod greșit, nu s-au efectuat prestații sociale corespunzătoare, atunci actul administrativ, chiar și după ce a devenit incontestabil, se anulează în tot sau în parte cu efect pentru trecut sau viitor. Această normă nu se aplică dacă actul administrativ se bazează în esență pe date eronate sau incomplete, pe care persoana defavorizată le-a prezentat intenționat sau din neglijență gravă.

Instanța conchide că, dreptul reclamantului Morari Anatoli la recalcularea pensiei cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: a sporului pentru munca de noapte de 1040,32 lei și a orelor supraprogram în mărime de 35728,95 lei, a fost dobândit în modul prevăzut de lege, din ce motiv instanța va dispune anularea parțială a deciziei CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024 și decizia adoptată în procedura prealabilă - refuzul CNAS nr. 4185/24 din 13.08.2024, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Morari Anatoli cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: a sporului pentru munca de noapte și a orelor supraprogram.

În temeiul prevederilor art. 224 alin. (1) lit. b), 232 din Cod administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite acțiunea parțial.

Se anulează parțial decizia CTAS ***** nr. 23/2024/16367 din 11.06.2024 și decizia adoptată în procedura prealabilă - refuzul CNAS nr. 4185/24 din 13.08.2024.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Morari Anatoli cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii și anume: sporului pentru munca de noapte de 1040,32 lei și a orelor supraprogram în mărime de 35728,95 lei.

În rest, acțiunea se respinge ca nefondată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani (mun. Chișinău, str. Kiev 3). Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Preşedintele şedinţei Negurița Veaceslav
Judecător